

Zo tel je: Boomkruipers op slaapplaatsen!

In deze rubriek pakken we telkens een telprobleem bij de kop en laten we deskundigen aan het woord. Dook Vlucht van Vogelwerkgroep Alkmaar legt uit hoe je slaapplaatsen van Boomkruipers kunt vinden en tellen in stedelijke omgeving.

Hoe vind je slaapplaatsen van Boomkruipers?

Bij daglicht kunnen de slaapplaatsen worden vastgesteld aan de hand van de witte sporen urinezuur ('vogelpoep') op gevels van huizen. Deze slaapplaatsen bevinden zich voornamelijk onder steunbalken op gevels die onbewerkt zijn, dus niet geschilderd of voorzien van hout of andere bekleding. De meeste huizen die door Boomkruipers gebruikt worden, hebben enige begroeiing voor het huis, maar bomen in de buurt zijn niet altijd een voorwaarde.

Wanneer tel je slapende Boomkruipers?

Het vaststellen van slapende Boomkruipers moet in het donker gebeuren. De vogels komen naar de slaapplaats ongeveer een half uur na zonsondergang en vertrekken weer een half uur voor zonsopkomst. In het winterhalfjaar dus vroeg in de avond en 's morgens als het leven op straat weer op gang komt.

Wat heb je nodig om Boomkruipers te tellen?

Slapende Boomkruipers zijn zichtbaar in de bundel van een goede zaklamp. Een kijker is soms nodig als de slaapplaats te hoog is om de individuele Boomkruipers te kunnen tellen; de slaapplaatsen variëren in hoogte tussen de 3 en 30 meter. Zorg wel dat je, alvorens te gaan tellen, de bewoners van de huizen eerst informeert over je activiteiten!

Hoeveel Boomkruipers slapen er op gevels?

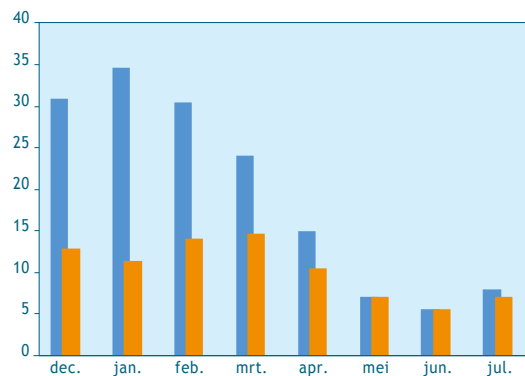
Ik heb een vaste fietsroute van zo'n 6 km die ik in één tot anderhalf uur afleg. Daarbij tel ik 112 slaapplaatsen (!) op 75 verschillende gevels. Vaak worden verschillende steunbalken binnen een gevel als aparte slaapplaatsen gebruikt. Ik heb tot wel 8 individuen op een slaapplaats geteld.

Wat kunnen we leren over slapende Boomkruipers?

Incidenteel worden slapende Boomkruipers ook wel gemeld van gebouwen uit andere delen van Nederland. Het slaapgedrag van Boomkruipers is echter nog grotendeels een 'black box'. Tellen van Boomkruipers op slaapplaatsen kan ons nog veel leren over deze soort. Houden grote boomkruiperslaapplaatsen verband met hoge dichtheden die geteld worden overdag? Wat is de invloed van het weer (met name windrichting) op het slaapgedrag? Wat is het aandeel van de Nederlandse Boomkruipers dat gebruik maakt van deze door de mens verschaft slaapplaatsen?

Wil je meetellen?

Ga vooral eens in je eigen buurt kijken of je slapende Boomkruipers tegenkomt en voer ze in op de Sovon-website! Voer niet het precieze adres van de huizen in, met het oog op de privacy van de bewoners, maar voer bijvoorbeeld per straat of wijk

Figuur 1. Gemiddeld aantal Boomkruipers per ronde (blauw) en gemiddeld aantal huizen met slaapplaatsen per ronde (oranje).

in, en maak notities over de aantallen per slaapplaats. Wil je net als Dook systematisch Boomkruipers bij je in de buurt gaan tellen, doe dan mee met Dook's onderzoek naar slapende Boomkruipers en neem contact op met hem (d.vlugt@quicknet.nl) of met slaapplaatsencoördinator Paul van Els (paul.vanels@sovon.nl).

● Paul van Els

Boomkruiper met slaapplaats-indicerend spoor van urinezuur
Foto: Dook Vlucht

Slapende Boomkruipers onder de nok van een dak, waarbij opvalt dat kop en snavel niet te onderscheiden zijn van het lichaam door het opzetten van veren.
Foto: Hans Brakenhoff